

CICLES i ESPORTS

SANROMA

BALMES, 62:—:TELEFON 1445-A
BARCELONA

DROGUERIA

PRODUCTES QUÍMICS

BARNISSOS, COLORS I PINZELLS

PERE OLIVELLA

Plaça d'En Rius i Taulet, 15-Tel. G. 217
BARCELONA-GRACIA

Farmàcia Fàbregas

Centre d'especialitats farmacèutiques
Anàlisis clínics, Sueros i Inyectables
de totes menes

TOS curació radical amb les antigues
PASTILLES FÀBREGAS

Sant Domènec, 20 i 22-Tel. G. 217
BARCELONA-GRACIA

SOLINGEN-PARIS-BARCELONA

CASA FUNDADA PER R. ROCA

JOSEP ROCA

GANIVETERIA DE TOTA MENA

Immens assortit en objectes d'afeitar
i de tocador. - Màquines d'afeitar
(Model especial), fabricació de
la casa. - Taller especial per
a esmolar tota mena
d'eines de tall.

Objectes per a la diada de Reis

Plaça del Pi, 3 - (Enfront l'església)

Imp. F. Rodríguez : Estruch, 7 : Telèfon 1906-A : Barcelona

ART NOVELL

REVISTA DE JOVENTUT

Barcelona, FEBRER 1925

PREU 25 cts.

Granja Torre Melina

BARCELONA

LA MES IMPORTANT D'ESPANYA

Sales d'incubació al carrer de Nàpols, 99 i 101,
Barcelona - Naixement diari de pollets - Pro-
ducció, 20,000 anualment - Venda de tota mena
de maquinària avícola, construïda en grans tallers
propis - Incubadores per a gas, petroli,
electricitat i mixtes - Mares
artificials, menjadores,
abeuradors.

TELEFONS

Despatx: 5300-A. :-: Granja: 326-H.

Sales d'incubació: 1313-S. P.

No deixeu de visitar-la que us interessa.

ANY II

ART NOVELL

NÚM. 14

REVISTA DE JOVENTUT

Barcelona, Febrer de 1925

Subscripció: Un any, 3 ptes. — Mig any, 1'50 ptes.

Pagament a la bestreta

Redacció i Administració: Estruch, 9, biga. Telf. 2055-A

Els estudis historics a Catalunya

L'il·lustre escriptor Rovira i Virgili dirigeix des de les planes de la REVISTA DE CATALUNYA, una crida a la joventut catalana, força aficionada avui a la fuga poètica, per a que es dediqui als estudis històrics, força descuidats per part de les noves promocions intel·lectuals catalanes i als que solament s'hi dediquen, uns quants homes benèmerits, amb notable afany, però per llur poc nombre, insuficients.

No cal dir com creiem encertadíssimes aquestes paraules de Rovira—que per altra part ha subscrit totalment a LA PUBLICITAT, Ferràn Soldevila—encaminades a la formació d'un fort nucli d'investigadors de la nostra història, per a descobrir tots els re-cons que resten encara en la penombra i contribuir a construir conjuntament la Història de Catalunya.

Ara que amb tant d'afany hem emprès un munt d'iniciatives culturals, especialment en la part de revistes, convindria que la joventut dedicada avui principalment a la poesia, amb veritable esperit, dirigís l'esguard envers els arxius que els esperen, envers els papers vells i pergamins que amenacen desaparèixer al primer contratemps i allí amb una acció continuada i entusiasta, treballin pro història nostra.

Es clar que això, representa una major voluntat que la de fer versos—quasi sempre mediocres—oi més, com molt bé diu Rovira, que és bastant fàcil als joves poetes publicar un llibret i assolir una petita popularitat, però cal que pensem tots que per damunt de la nostra vanitat, hi ha la tasca a fer envers la història de Catalunya.

Nosaltres que recollim les primeres manifestacions de la joventut, ens és un deure, després d'aquest interessant article de l'il·lustre historiador, dirigir-nos als joves poetes i recomanar-los-hi que dediquin les seves activitats als estudis històrics que, si bé amb ells no assoliran certa popularitat, tindran però la satisfacció íntima de contribuir a la tasca dels historiadors catalans.

Elionor, ideal i heroica

Veus aquí com en Claudi arribà desacomunadament tard aquell vespre. Havia calgut anar a presentar el plànol d'un bell edifici-teatre que devia dintre de poc aixecar-se en una gran via de la urb i l'empresari de l'obra, com sempre home massa dur, sobradament esquerp, exigia aquell treball per a últims de mes.

Des dels començaments que hi lluitava en Claudi en la realització d'aquella obra d'art. Els dies, però, s'escolaren vertiginosament i es trobà en que avui, penúltim dia del mes, vigília del plaç senyalat, li mancava només donar uns darrers retocs en la façana i accentuar l'embelliment d'unes cornises, tasca que ell conceptuava d'algunes hores i que fàcilment enllestiria.

I al cap-tard d'aquell mateix dia, fou cridat a presentar-se, amb tal de donar fermanga de go que havia fet i allí on el citaren hi acudí, animat amb les més falagueres esperances per la bona rebuda que se li faria.

S'equivocà però, car no era sol: alguns més havien estat cridats pel mateix. Ell que no hi comptava amb això, sofri una gran contrarietat, s'exasperà repentinament i en un moment de violència, jurà revelar-se davant d'aquella poca escrupulositat del mal ànima que en mal hora li confià el treball, però el seny guanyà l'encegament, preferint esperar amb paciència el curs dels esdeveniments.

Els demés cridats havien entrat primer que ell; per tant es quedà a darrer. Per fi li tocà el torn. Avangà unes passes i tremolós mostrà amb noblesa el fruit quasi assaonat del seu talent: era una meravella, una verdadera joia de arquitectura, de la qual ja no es podia demanar més.

Grollerament l'empresari hi donà una ullada i malgrat alcangar justament tota la valor que representava, se li conegué en restava satisfet. Amb tot no volgué

demostrar-ho i cruament digué:

—o tinc res a dir al vostre treball... Cal però que us esforceu en donar-hi l'últim repàs i retornar-me'l immediatament demà sens falta a primera hora. Si així ho feu, tal vegada sia vostra la concessió.

Rera l'escomesa d'aquestes paraules, en Claudi feu un signe de conformitat, que després de tot era forçós, però que resoltament hagué d'acatar i corregué a sa casa.

Calia fer un veritable esforç per a enllestir-la; calia resignar-se a no dormir gens per darrera vegada, però això rai! ja hi venia acostumat i no li causava mica por el tornar-hi. Tampoc fóra aquella la primera nit en blanc que passaria.

Quan hi arribà, Elionor, la jove muller, el seu únic amor, l'esperava angustiosa. Se li apropà amb una melangia casta d'enamorada, com cercant una carícia que ell preocupat com estava, no sapigué interpretar a temps, fins que s'esvai en un sospir profund.

Ço no obstant no es donà per retuda i prenent lo ingenuament de les mans, l'emmenà amb una gràcia infantívola vers el menjador, on la forta olor de farigola, feia endevinar seguidament el contingut dels dos únics plats que hi fumejaven com dos fogars d'encens.

Mai hi havia posat tan d'amor, tan d'entusiasme en un treball com el de aquella nit... Arribava al desfici de tots els afanys reunits per una falaguera esperança del triomf, que per més segur que el veia, no per això se'l considerava definitivament seu encara.

Treballava, treballava, bategant a cada ratlla que esdevenia l'estament una concreció de bellesa, semblava hi anés posant, per mitjà d'aquests mateixos batecs un troç d'ànima.

Elionor, la dolça esposa, també li feia

companyia aquella nit; apenes si havia tastat res com ell, tampoc: justament el suficient per a tenir-se serena davant de qualsevol flaquadat que pogués succeirlos-hi.

També treballava ella, però no hi posava tan de braó. El treball de Elionor era del tot diferent al d'en Claudi. Aquell aportava quelcom de passió, d'encegament per a obtenir una glòria i encara un petit nom davant dels ulls del món: el d'ella era tot placidesa. Era un treball íntim, d'amor en plenitud, una d'aques-

tes obres familiars que porten en si un munt de pau i un bri de joia per a cada dia a totes les llars cristianes: estava assatjant una còfia per al fill que vindria dels cels.

D'aquesta faisó el recinte ja no era pas una vulgaritat dins les altes hores de la nit. El recinte aquell era com un temple sagrat on s'hi fabricava per mitjà de la voluntat i del talent, una crua tasca palpitant de saviesa que l'amor intens de la muller ideal endolcia meravellosament i ádhuc perfumava tot de

gom a gom.

Claudi a mitja nit demanà quelcom per a beure; estava assedegat. Elionor, amatenta, li portà una tasseteta de café olorós que ben aviat fou engolít.

En demanà un xic més; ella però li refusà amorosament. Cal tenir seny per als qui estan dominats per la febre i Elionor el servava ben sencer i sabia distribuir-ho tot.

Era virtuosa com una Germaneta de la Caritat aquella dona i com aquestes es trobava aleshores en la persona del del seu espós, enfront d'un malalt que obrava irreflexivament i amb saviesa lográ dominar-lo. Digué només:

—No Claudi: t'estimo massa per a permetre-ho. Pensa que és ja la tercera vegada i a ne tu no et convé pendre tan de café!

I en Claudi resignadament callà i obeínt, seguí treballant de ferm.

Ara, voltat d'aquella protecció desinteressada, es sentia fort per a resistir qualsevol atac, per a lluitar com un brau contra tots els enemics que se li presentessin, contra tots els competidors del seu art únic, del seu ingeni preponderant.

Les línies estaven traçades totes valentes i eren ja quasi una efectivitat que no podia fallir. Mancava un petit afiançament de fortitud i l'esperit que n'estava curull, l'anava buidant a pleret per damunt del paper... Estava febrós, malalt del cap: veritablement la batalla era dura. Per un moment cregué que cauria tot l'edifici de la seva il·lusió, però no, no, aquelles columnes eren ben fermes i ell donant-hi vigoria les anava apuntalant més i més. Ara ja no hi podrien res!... Si n'estava de retut, però... Com no havia d'estar-ho si havia bastit ell tot sol un edifici secular, més... qui era aquell que l'empenyia i li entrebancava cançonera-ment la marxa i li donava quelcom d'aquell neguit que tenen els infants en trobar-se sadollats enfront els pits de la mare?..

P. PUJOL CASADEMONT

(Acabarà el proper número.) Il·lustració d'ANTONI RIBÀ

La joia que fineix

LEMA: Capvespre de Diumenge

*Ha finit al diumenge; ja les colles
devallen a ciutat rient, can ant;
els infants dormits a coll dels pares
i les parelles joves festejant.*

*Tots porten poms de flors de la muntanya:
ginesta primerenca, romani...
als ulls visió de llum i de cel ample
i a les galtones xiques dolç carmí.*

*Ja quasi és fosc de' tot, i en la penombra
els mots es fan vibrants i transparents
com una suau música inconeguda
que ningú sap d'on ve, que porta el vent.*

*Se sent per tot arreu remors confoses
de joia que s'apaga com el jorn:
alguns xisclets aguts, unes rialles
humides de recança del retorn.*

*Els forts perfums del camp l'espai omple-
com un darrer comiat als que se'n van; [nen
demà serà dilluns... la feina espera...
i, tot baixant, les colles van callant.*

*L'amat ha pres el braç de l'estimada
i ambdós s'han somrigut, enamorats;
i l'aire perfumat que els amoiava
tenia melangies de comiat.*

*Les últimes rojors ja s'apagaven
d'irrer els cortinatges de verdor;
La lluna ja sortia, tota encesa.
deixant darrera seu un rastre d'or.*

*Escampa sa claror pal·lida, freda,
per sobre el camp desert i silenciós,
regala sobre els pins, esquitxa l'herba
i posa pols d'argent damunt les flors.*

*Fa poc aquests boscos ressonaven
de cants i de rialles del jovent,
de crits enjogassats de la mainada,
—remors de joia que s'enduia el vent...*

*Fa poc s'hi passejaven les donzelles
joioses del diumenge assoleiat.
collint pomells de flors humils, flairoses,
sentint el vèrtig dolç de llibertat...*

*Els cabells de les noies es dauraven
amb les clapes de sol bellugadis;
la verdor de les fulles, com dansava
dins sos ulls, amb reflexe movedís!*

*Tenien les galtones de les noies
colors fantasiosos, verds i blaus;
els colzes, enfonzats en l'herba molla
tenien la rojor de préssecs suaus...*

*Tothom ha fugit ja de la muntanya;
és nit; el cel brodat com un mantell;
el vent s'endú, molt lluny, cap a la plana,
un darrer cant molt bell...*

Maria Teresa VERNET REAL

Premiada en la Festa de la Poesia i de la Música, de Gràcia, el 30 de Setembre de 1923,

Planxa!

Feia dos o tres dies que el pis era per llogar quan vaig enterar-me de que aviat vindrien nous veïns. La incògnita de *qui serán?*, sempre fa que s'esperí amb interès el dia de la seva instal·lació. Oi més en el meu cas; puix jo sempre he somniat la delícia de tenir una gentil veïneta amb un desig que ha fet molt fort, el que mai hagi estat aconseguit; i que em perdonin totes les veïnes. A cada nou canvi, naixia una nova esperança, de la que sempre desgraciadament, en provenia un desengany.

Peró aquesta vegada no podia ésser així; el cor m'ho deia. La somniava cana nit, imaginant-me-la sinó amb unes trenes d'or— avui és demanar massa — almenys amb una discreta "garçonne" que feia de marc a una bella cara somrient.

A més, ara es tractava d'un pis del mateix replà que el que jo habito o sigui del 2.^{on} 1.ª i aixó feia que més que mai volgués veure complerts els meus somnis.

**

Estava estudiant. De sobte, uns suavisims acords d'un piano arribaren fins a mi. Tots els pianos que es sentien des de casa els tenia classificats; aquell no el coneixia i es sentia més a prop que cap; no hi havia dubte venia del pis del costat. Vaig escoltar amb atenció. Quines notes tan dolces! No podien ésser arrencades només que per unes mans agilitssimes... seguides d'uns braços ben tornejats que pertanyerien a una noia ideal... per força havia d'ésser *Ella*, la veïneta dels somnis.

Amb quina devoció escoltava!

Va parar, i al cap de poc una veu d'àngel es deixà sentir. Era *Ella* que cantava.

No sé quant va durar. Sols recordo que en acabar una cançó vaig sentir una veu d'home, agre, dura; després res més.

Al cap de poc se m'avisava que els nous veïns del 2.^{on} 1.ª havien vingut a

visitar-nos. Poden contar quina alegria la meva. El moment solemne de conèixer a la veïna ideal havia arribat. Ara veuria la posseïdora d'aquella veu i d'aquelles mans, que jo em forjava tot oïnt-la.

Vaig arreglar-me la corbata, cordar-me l'americana i cap al saló.

Entro i, quina no seria la meva desil·lusió en veure que els nostres visitants eren tansols un matrimoni respec-

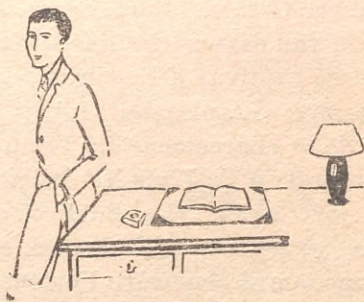
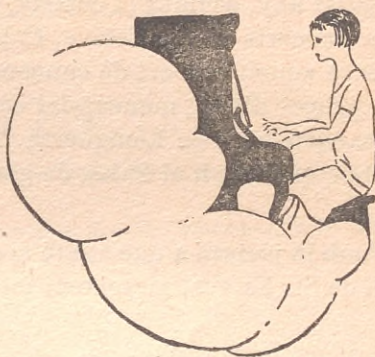

table. Però estava tan cregut de que havien deixat la filla a casa que a poc d'ésser presentat, no em vaig poguer estar de dir al senyor, volguent fer l'enterat:

—Per cert, que no fa gaire que em delectava sentint la veu de la seva filla.

—De la meva filla? Ah! Comprenc, tanmateix sou força graciós; us referiu al meu receptor de T. S. F. veritat? Quedeu convidat aquesta nit a sentir París, Londres...

MARTÍ SERRA

Il·lustració de P. ARMEOGOU

MÚSICA I DANSA

Palau de la Música Catalana

Aquest any, seguint la costum, s'han celebrat al Palau de la Música Catalana, els concerts de St. Esteve, Cap d'any i Reis. Hom no capeix un dia de St. Esteve sense aquell concert de cançons nadalenques, que tant ens plauen; com tampoc un primer d'any, mancat del concert de sardanes; ni una diada dels Reis sense les cançonetes d'en Llongueras. Totes tres audicions tingueren un èxit esclatant, i el públic que ompli el Palau de gom a gom va sortir-ne complascudíssim.

* *

—Amb la justesa a que ens té acostumats, l'Orfeó Català va cantar les cançons, del dia de St. Esteve, mereixent moltes d'elles les honors de la repetició.

* *

—El dia de Cap d'any les cobles Barcelona, Antiga Principal de La Bisbal i La Principal de Cassà, van tocar a la perfecció sardanes dels mestres, Garreta, Morera, Pep Ventura, Casals, Toldrà, Serra, Juncà, Serrat i altres. D'entre totes les que més agradaren van ésser: «Cecília» d'En Juncà, de construcció sòlida i ben inspirada; «La princesa captiva» d'En Serrat, donada en primera audició, «A en Pau Casals», d'En Garreta; «L'aplec del Vinyet» d'En Català; «Tocs de festa» de l'infatigable director de la «Barcelona» En Josep Serra; «Setembre» d'En Casals, forga inspirada; «Tardoral» d'En Lluís M.ª Millet, una sardana definitiva que fa esperar molt del seu jove autor; «La Baldirona» de l'Enric Morera, enjogassada i alegre; «El bac de les ginesteres» d'En Toldrà, estrenada fa pocs dies amb motiu d'un merescut homenatge que el benemèrit Foment de Sardana va dedicar-li; «De bon mati» i «La Calàndria» d'En Pep Ventura, armonitzades per En Pujol.

En el mateix concert s'estrenà la composició d'En Francesc Pujol: «Pirinenques», visions estivals per les tres cobles. En elles l'autor treu, dels instruments de la nostra cobla, efectes insospitats; «El vailet aviant la ramada» i «La cançó de la muntanya» plagueren molt; l'autor dirigí les cobles i fou molt aplaudit.

Com a final de la segona i tercera part, l'Orfeó Català va interpretar acompanyat de les cobles, la llegenda popular «St. Jordi triomfant» i la «Cantada de cap d'any», prou conegudes de tots.

Al vespre com de costum, hi hagué l'audició dedicada als socis de l'Orfeó que, no cal dir-ho, resultà brillant i concorreguda.

* *

Vint cançonetes noves ens donà a cenèixer l'Institut Català de Rítmica i Plàstica, totes elles del seu director En Joan Llongueras: «El camí de cada dia», «Dins del meu cistelló», «El mocador» senzilla i el·legant que fou bisada, «Eren set jolius caçaires» molt graciosa; «Cançó de l'aigua», «Els bons marxants» que fou de les que més van plaure; «El general Bum-bum» molt ben representada i que feu riure molt; deliciosa va resultar «Quan anem tots un a un» que enmig d'un entusiasme general es tingué de repetir.

La tercera part del programa, començà amb un estudi de plàstica per les alumnes de l'Institut, que amb moviments rítmics ens donaren la sensació perfecta d'ésser «Les ones de la mar», que així es titulava la composició d'en Llongueras.

I per acabar es representà «Les figures de pessebre» que com cada any assolí força èxit. El mestre Llongueras tingué de presentar se diferents vegades a rebre els aplaudiments enmig dels seus entusiastes deixebles. — X.

PETITES PROSES

SARDANES

Passant per un dels més populars carrers de la nostra urbs, hem sentit les notes d'una música que ens era sobradament coneguda.

L'hem escoltada amb devoció i hem cercat el recó d'on eixien aquelles notes que, si bé mancades de la excelsitud que acompanya a la música, eren prou per a donar-nos a conèixer aquell sardana magna, belia, que portem tots dintre del cor...

Era un pobre ceguet que del seu violí i amb tot respecte, feia brollar les belles notes. Li hem posat un òbol en el platet que tenia a la seva falda.

Més tard, una pianola---aquests aparells que el modernisme ens ha repartit arreu---ha començat, amb el seu enrogallat sò, a desgranar la mateixa música i unes quantes persones han llevat llur capell com a devota admiració al Mestre dels mestres.

Sardanes, música que a tots nosaltres ens representa el que pot un poble treballador i una terra fèrtil i sanejada que és enveja dels forans! Jo us admiro, sardanes! Seguiu voltant totes plegades aquella companyona vostra que resta dintre dels nostres cors i formeu ben grossa l'anella per a que dintre nostre hi visqui tota la nostra Pàtria en aplec de germanor! JOAN TRULLÁS i RIERA

ROMANÇ DE LA SINCERITAT

Totes les notes que vibren en l'arpa dels meus sentits tenen l'arrel en la vida d'algun innoble desig.

I per què no? Per ventura la humanitat no és així? Al meu entorn no es presenta tothom pel mateix estil?

No vull tenir la fal·lera d'enlluernar-me amb un brill que, a gratzient, me desvirtua ço que hi ha dintre de mi.

Oh! si tingués la franquesa de dir-ho amb un to ben llis, amb la verba casolana del poeta més senzill...

No vindrien, de vegades, les il·lusions a fingir que es regulen els meus actes per una força sublim.

Fóra el regust de la terra, la supremacia del gris, la vulgaritat mateixa destacant el seu perfil.

Fóra el sentit de la vida jutjant el meu cant mesquí i del seny la veu correcta que, inexorable, m'ha dit:

---Has de pagar-la ben cara aquesta passió servil d'agermanar la teva arpa amb la ingenuïtat d'un nin.

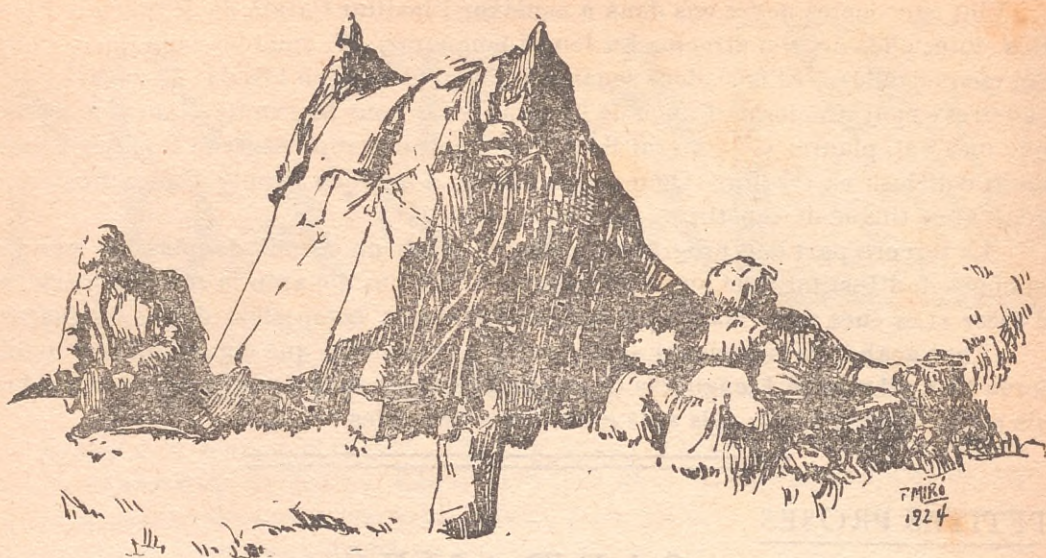
Després de la gran derrota de la tragèdia d'ahir la teva calma és fingida i el pensament agressiu.

I per més que ara t'esforcis per sostreure't del perill d'escriure les teves rimes descontent i dolorit,

totes les notes que vibren en l'arpa dels teus sentits tenen l'arrel en la vida d'algun innoble desig.

EUSEBI RODRÍGUEZ

CARAVANA, per F. Miró

La vida ve, la vida passa

*Avui el jorn ha sigut gris,
ple d'una calma benfactora.
Somnis d'amor i paradís
dintre el silenci d'aquesta hora!*

*De l'hora trista de la tarda
que el sol amaga el seu esguard
i que ens omplena de basarda
aquella llum de cap al tard.*

*I en aquesta hora de comiat
hi ha dos amants, que en son deliri,
les seves boques han juntat.*

*Sembla que el món ja no respiri!
I una donzella que ha finat
passa camí del cementiri.*

Manuel VALLDEPERAS

AL NEGUIT, A MARIA LLUISA I A LA SERENITAT

Tinc el cor
sonor

I el so
s'eixampla.

D'un cercle ample
Per cantar dins
del dins
Del misteri alba-lila
dels dematins

Presseguers de flor lila
De pètals satins
I una boira clara
Sobre els dematins
Lírics i fins.

Formes pàl·lides
Com notes
I notes vibrants com llum
I l'esperit es dil·luïa
com fum.

Passa l'hora alba
I el sol empolsa d'or.
El ritme de la llum
i el fum.

El sol crema la sombra del rafal
La cigala
rasca amb l'ala
un vers igual

Com si jo digués:
T'estimo
T'estimo
T'estimo

...
I es reventés el cor.

Del neguit
infinít
de dolçura

L'ànima fluctua
Per la blancor llisa
Del cel ras
i pels ulls clàs

de Maria-Lluïsa

Bonaventura CASAS

MARIA ELENA

Novel·leta original d'Antolí Tarrats Mayola

III

Dues lletres

El segon dia de la festa i també el segon que s'hostatjava en casa d'aquella cosina bon xic presumida i cursi, Maria-Elena llençava al bussó, entre altres, la següent lletra a la seva íntima amiga:

«Srta. Na Elisenda Bellplà.

Girona.

P..., 21-VII-922

Volgudíssima amiga: Ja veus que tinc paraula i compleixo el promès de contar-te les meves impressions.

L'arribada en aqueixa vila empordanesa va causar-me una joia molt gran. Es moderna i clara amb vesllums d'aubada. Té carrers assoleiats com un matí d'agost i una plaça — entre altres — catifada d'ombres de plàtans i cercada de bancs de marbre.

Ahir, en havent dinat, volgueren fer-me conèixer els millors joiells d'aquesta petita ciutat: els afores.

En l'auto dels meus cosins visitarem una per una les platges, vertaderes residències estiuenques, preuats estoigs de llum, de colors, de poesia... No passo a descriure-te-les perquè ma ploma és massa humil per a fer comprensible tanta magnificència i tanta beutat, i a més, sobradament has tingut ocasió de admirar eixos cobejats recons de la cos-

ta brava!

En arribar encara tinguérem temps de dansar algunes sardanes a Plaça Nova que és el nom de la que t'he parlat més amunt i al vespre a ballar a l'envelat més distingit.

Tinc de dir-te sincerament, que el mateix joves que damisel·les, m'han sigut simpatiquíssims. Sabia, per referències, que l'Empordà era la terra de la gran franquesa i de la simpatia; però dubtava que aquestes condicions, que tan enjoien el caràcter d'una persona, arribessin a tal extrem.

Per a acabar sols he de dir-te que em diverteixo molt, tant, que així com en resta sols un dia de festa, voldria que tot just ressonessin les notes de l'introit...

Un bes i una abraçada de la teva amiga, que ho és de veres.

MARIA-ELENA»

Dos dies després, la gràcil cubana adreçava una segona lletra a la seva amiga gironina, de la qual en retallem quiscuns fragments:

«P..., 23-VII-922

En la lletra que vaig adreçar-te abans d'ahir, va oblidar-se'm anotar-hi quelcom importantíssim.

Recordaràs et deia que tothom m'havia estat atent i franc, però res, lo que passa, entre la munió d'estrelles que cada nit encén el firmament, n'hi ha que

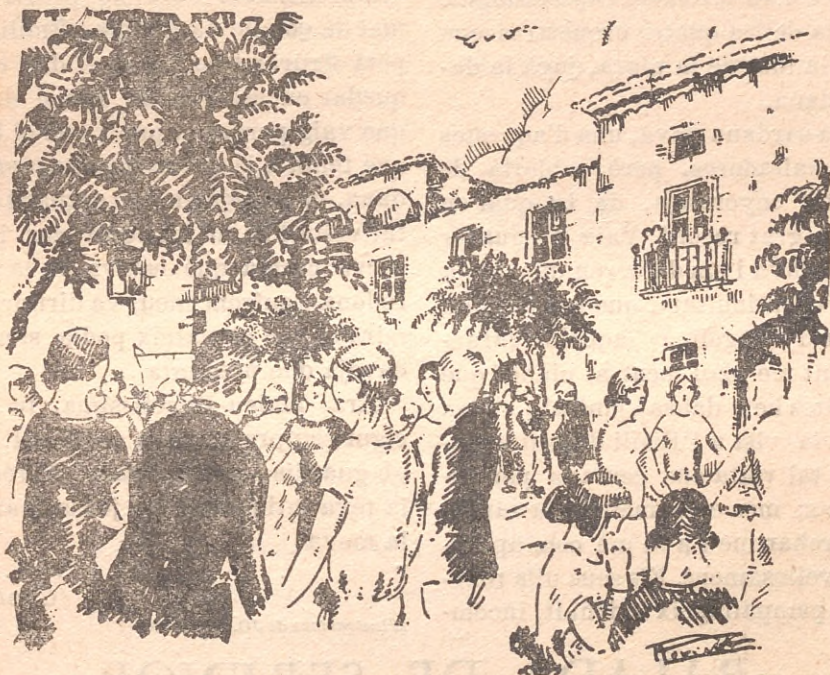
són més rutilants; entre les flors que t'ofrena un verger acaronat pel maig, unes són més gerdes i oloroses i el seu perfum més incitant; entre els joves que t'ofrena la joventut, uns són més simpàtics i se't fan més atractius...

Quantes consideracions, que tal volta trobaràs pesades, per confessar-te lo que el cor tant desitja assabentar-te!..

Entre les moltes presentacions que va fer-me la meva cosina, hi havia un

menjada, notava que amb els seus amics seguia els nostres passos i en creuar-nos saludava efusivament i jo—volguda Elisenda, que em coneixes sobradament el meu caràcter i saps fins a quin límit soc tímida i temorenc —abaixava l'esguard sufocada.

Mes companyes, una volta se'n donaren compte i volgueren fer-me exposar la causa de la meva torbació, però jo vaig voler dissimular encara que se m'a-

jove elegant i eixerit que va captivar-me des del primer moment. En les sardanes venia a posar-se'm a l'esquerra i a la nit, en el ball, en començar, em comprometia molts balls. Ma cosina va dir-me que el coneixia d'altres anys, que es deia Emili i era fill d'un reputat arquitecte barceloní, que venia a passar l'estiu en una joliva platja de la costa...

Quan passejàvem per la vila endiu-

carminaven més les galtes...

Veuràs ço que em succeí ahir, últim dia de la festa.

La tarda plàcida de juliol s'esfumava com un somni daurat d'infantesa. Unes capes sagnants en el cel denotaven que el sol havia traspassat la policromia de l'horitzó de ponent.

Degut a ésser diumenge l'afluència de forasters de les ciutats i pobles cir-

cumdants era extraordinària, els quals s'havien distribuït entre la plaça, la fira i el camp d'esports, en el qual lliutaven dos potents equips de la capital catalana.

Com el dia abans havíem anat a futbol, destinàrem la tarda per ballar sardanes.

La plaça cercada de cafès i maragdinats d'acàcies estava enflorada de jovent. Tot respirava alegria, que es reflexava en el rostre de tothom i en la rialla ingènua que trencava els llavis rosats de les damiselles habillades de sedes finíssimes de colors virolats i captivadors...

L'última de les quatre orquestres que voltaven la font de la plaça, jugà la darrera sardana.

Era una sardana nova, una d'aquestes sardanes saltadores, però rublerta de sentiment i enyorança, de la qual en servaré un grat record. Vaig preguntar com es titulava i em digueren que tenia per nom «Continuïtat», que era del mateix autor d'«Angelina» aquella sardana que tant me plau tocar al piano i que tantes voltes hem dansat juntes!..

No havia vist a l'Emili durant aquella tarda; tal volta ens cercava per altres indrets; més en començar la sardana vaig trobar-me'l a la mà com aparegut meravellosament. Els seus ulls reflexaven un pampallugeix indefinit, incom-

prendible. Varem parlar durant tota la sardana i va fer-me prometre que aniria el dia de Sta. Rosa en aquella platja de la costa.

En estar passats els curts, quan la cobla desgranava en les veus dels tenors i dels tiples les notes més corprenedores, el seu parlar es feu més tebi i expressiu, i va dir-me... O, amiga meva— uns mots que per mi, que amb prou feines coneixia el món, que tenia quasi els ulls cecs a la escena de la vida, m'eren incomprendibles. Però no pensis res de mal de go que va dir-me l'Emili, més ja pots figurar-t'ho... Sols et diré que vaig quedar encesa com un núvol de posta, que vaig perdre el punt, que el ballador que tenia a la dreta, que contava la sardana, va adregar-me un esguard d'enuig, tal volta l'havia fet equivocar i que la meva cosina que estava en la mateixa rodona i enfront meu, va dirigir-me una mirada que el mateix podia simbolitzar enveja que pregunta...

Ara, amiga dilectíssima, tu que has sigut sempre la meva confident, et prego guardis aquest glossari de records en la teva intimitat, com jo els guardaré en la meva.

r

(Continuarà)

Il·lustracions de JOAN PERICOT

BALADA DE SERENOR

*Presentint que l'autumne se'm atansa,
vola per no tornar, la joventut.*

*Se'n emporta els desigs i l'esperança,
damnant-me a inexorable solitud*

*Fugen les il·lusions per l'ampla corba
empeses per l'anhel d'immensitat.
L'angoixa del seu buit, l'ànima torba,
freturosa d'un bri d'eternitat.*

*Voldria ella, volar, també, lleugera
i amaran-se d'espai, de cel i llum,
però en l'escull del viure, presonera
i engrillonada resta. I es consum.*

*Fes que esdevingués ànima, serena
dintre de la matèria que t'enclou.*

Que és un àtom del temps, lo que ara et mena

i és tant petit el cor que a dins es mou,!

*El ritme de la vida sense queixa
ell seguirà, a tota passió esquiu,
Saturant-te la veritat mateixa
podràs copsà el fruit contemplatiu.*

*Dolces vindran a fer-te companyia
les recordances de la joventut.
Amb ella, gaudiràs dins l'hora pia
de plàcida i serena beatitud.*

*I al besar-me la Parca, a la vellesa,
mentres ert em cobreixi amb el seu vel,
volaràs per l'espai, de mi despres,
en invisibles ondes de puresa
dins l'argençada llum d'un raig d'estel.*

JORDI CANIGÓ

Tardoral

El jorn és gris. La boira va lliscant
per l'arbreda de fulla esgrogueïda;
els remats romanen pasturant
i fuig l'oronel per servir la vida.

Ja la tenora no s'ou refilar,
convidant a fer la rítmica anella
i a les marjades no brolla el cantar
dolç i melodiós de la pastorel·la.

Per l'aspre vessant coberta d'abims
baixen els carros amb les portadores,

escampant l'olor dels daurats raïms
trencats per les mans de les cullidores.

Més jo enyoro els cants de l'ocell joliu
i el riure franc que m'embaladia,
tornant dels aplecs, adés a l'istiu,
aquell temps joïós que sempre és de dia.

Oh, que paorosos els jorns de tardor
pregonant la mort de Naturalesa...
res hi val que hi hagi de fruits abundor.
ha fugit l'Amor, i tot és tristesa...

LLUÍS G. BOVER

ANHELANTA

Cerco una flor incorrompuda
que dongui olors al meu neguit;
cerco l'amor inconeguda
d'una assutzena amb cor florit;
busco la joia que he perduda
dins el camí d'un prat marcit
i la energia tinc retuda
de tant fer via dia i nit...

Ah, si vingués una ventada
i m'ofrenés una alenada
d'aquell perfum que és mon anhel!

Ah, si en la nit clara i serena
baixés la màgica assutzena
com un estel de dalt el cel!

JOSEP M.ª FONT RAVENTÓS

Els Teatres

ROMEA

Prince Rigadin.—Prince és un actor còmic amb totes les qualitats escèniques necessàries per a fer riure al públic, el qual ho fa de bona gana. La gesta escènica, la matització de veu, tot en ell denota una bona facultat de còmic; però Prince cansa, i cansa precisament per ço, perquè matitza massa i amb un excés de repetició en la gesta fisonòmica. No és que aixó denoti cap defecte per la seva part, sinó tot el contrari, posen de relleu les seves facultats de actor cinematogràfic, que son excel·lents.

La resta de la companyia és bona, podent afirmar que és un dels millors conjunts que hem vist a Barcelona en companyies franceses.

«Ma tante d'Honfleur» de Paul Gavault.—Es un vodevil de molt bon gust, quina traducció al català coneixem tots per «La Tieta» i al castellà per «La Tía de Carlos».

Es en aquesta obra on Rigadin es mostrà més apallassat, fent-nos recordar al famós «Salustiano» de les pel·lícules.

«Le Chasseur de chez Maxim» i «Aimée des femmes».—Dues obres ja conegudes del nostre públic, d'una poca solta i una irreverència notables.

«Isolons nous Gustave» peça en un acte d'una barroeria extrema.

Preferim no parlar ne, a dir lo que d'ella, en dret, tindriem de dir.

Tercera conferència i sessió d'art.

«El Paquebot Tenacity» traducció de Carles Soldevila.—Sense por de pecar, direm que Carles Vildrac ha donat la millor sessió d'art de les fins ara cel·lebrades.

Vildrac és un excel·lent poeta, un poeta de cor i d'ànima que sent go que en les seves obres escriu, amb un llenguatge pur i vibrant, que arriba a l'ànima. Oiu-lo, sinó: «Es necessari crear una atmosfera en el teatre, no la local ni exterior, sinó la moral precisament. No n'hi ha prou amb descriure un sen-

timent, s'ha de crear atmosfera. Aixó és per a mi aquell secret que hi ha entre l'espectador i cada un dels personatges de l'obra. Aquest secret deixarà d'ésser-ho per a l'espectador a mesura que va seguint la representació, és el secret íntim que el públic coneix pels ecos, les prolongacions, les evocacions del diàleg».

Heus aci un retall de la seva conferència, la qual fou rebuda amb forts aplaudiments.

El «Paquebot Tenacity» és una obra que va de dret al poble i que per la seva tonalitat vibrant i poètica obtingué un èxit forga afalagador.

El «Paquebot» conduït per la mà mestre de Vildrac, arribà a port sense averia, sense entrebancs de cap mena. El «Paquebot» en mans d'un altre, anava exposat a que, amb qualsevol ventada es decantés vers al naufragi, per la seva poca consistència escènica. Però el «Paquebot» ha arribat perquè Vildrac l'ha conduït amb un vigor i una forga poètica poc comuns en la gent de teatre.

Després del «Paquebot» estrenaren «Miquel Auclair» i «El Pelegrí» traduïdes també per Carles Soldevila, en quin treball hi ha posat tot l'amor.

«Miquel Auclair» és inferior a el «Paquebot» en tots conceptes, especialment en l'atmosfera de l'obra i en el dibuix dels personatges que no tenen la consistència necessària per a entrar de dret a l'ànima.

«El Pelegrí» és una obreta sentimental molt ben escrita, però d'una llargària excessiva qual cosa fa que el públic es cansi i no aprecia la veritable valor artística de la mateixa.

Cal remarcar en l'interpretació, a les senyores Morera, Vila, Baró i Fornés i als senyors Montero, Davi i Lluelles que serviren les obres amb una cura i un amor remarcables.

VICTÓRIA.

«El gall de Ripoll» d'E. Lluelles.—Heus aci un sàinet ben escrit, ben construït i ben interpretat, el qual recomanem per la seva fina gràcia.

El mestre Ribas hi ha posat uns bons moments musicals que arribaren al públic. = M. V. J.

Cròniques Artístiques

GALERIES LAIETANES

El senyor Moreno i Gimeno omplena una de les sales de les Galeries Laietanes amb una nombrosa col·lecció de quadros seus.

Aquests, malgrat l'exuberant lloança que li dediquen unes paraules impreses al catàleg, no corresponen ni de bon tros, als mèrits que atribueixen al senyor Moreno Gimeno, doncs les seves obres ens semblen una de les tantes vulgaritats de l'escola valenciana.

=El senyor Roig Ensenyat a les mateixes Galeries, ens mostra una colla de aquarel·les, que demostren la facilitat de tècnica que l'autor pooseix per aquesta llei de pintura.

=També en el mateix local, Melcior Bonet ens dona a conèixer una petita col·lecció de ceràmica original.

D'aquest jove conreador de l'art de la ceràmica, uns mots de presentació d'Olaguer Junyent, ens asseguruen que que ha arribat a la possessió completa de la tècnica ceramista. Però com que aquesta mecànica d'execució no és suficient per a produir obres d'art, esperem, com també espera el senyor Junyent, a que En Bonet adquireixi una bona orientació artística, és a dir, bon gust, perquè les paraules que allavors poguem dir-li siguin més afalagadores que les d'ara.

=Dionís Baixeras ens ofrena l'exposició anyal de les seves darreres obres, les quals, especialment els dibuixos al carbó, demostren les belles qualitats que tan alt han posat el nom d'En Baixeras.

=Les obres que exposa Olivet Segarés, en sa majoria de temes olotins, revelen un pintor encara per fer.

=Carles Vázquez ensenya al públic tot una sala plena d'olis i pastells, la majoria d'ells retrats de persones distingides.

Aquesta exposició és el complement, de l'obra forga deficient, realitzada per aquest pintor. Els quadros de Vázquez estan mancats de tot valer, com totes ses obres que li hem vist reproduïdes abundantment en "cromos" de xocolata i calendaris. Hom hi nota clarament desproporcions manifestes, pobresa de color i de dibuix, etc. Vegi's tansols aquell retrat de senyora del fons que palesa clarament la tasca d'aquest pintor.

P.

SALÓ PARÉS

El senyor Mensa i Salas exposa al Saló Parés una col·lecció d'olis, aquarel·les i projectes de decoració, en conjunt bastant mediocres. Potser lo més reeixit són els apunts a l'oli i qualche cap femení. Les aquarel·les tímides i gens espontànies; tampoc ens agradà com a decorador.

=Al mateix lloc té oberta una exposició molt variada la "Sociedad artistica y literaria". Gairebé totes les teles són d'artistes ben coneguts, Mir, Raurich, Ros i Güell, Segrelles, Carles Vázquez i altres.

ALTRES EXPOSICIONS

A les Galeries Dalmau, exposa la "Agrupació d'Artistes Catalans".

Hi ha alguns dibuixos ben bonics; sobressortint també els olis d'En Vidal i Gumà i el capitell i l'estàtua d'En Pere Tou.

A.

Subscriviu-vos a "ART NOVELL"

CORRESPONDÈNCIA

Jaume Prats. Li enviem la col·lecció de l'any passat com demana. Rebuda la poesia. *Josep Sanllehi (Sabadell).* Mirarem de publicar els seus treballs. *Joan Leonart.* Anirà més endavant. *A. March Sampere.* Mirarem de complaure'l. *J. Solé.* Igual li diem. *Joan Trullàs.* Li publiquem la prosa. *F. D.* Acceptada. Anirà aviat. *R. Torras Huguet.* Publicarem els seus estudis i la poesia. *Emília Font.* Rebuts els treballs aquesta vegada, Acceptats amb molt gust. *J. Camprubi (Sallent).* Mercès de la propaganda. Suposem rep el número. *Carles Reyna.* No té raó en les seves lletres. Pensi en el gran nombre de treballs que esperen torn. *J. Martí Farreras.* La poesia ens ha agradat. Anirà aviat. *J. Bta. Casajoana.* Aniran les seves poesies, boniques com totes. Mercès de tot. *Tomàs Ribas i Julià (Mataró).* Rebut el llibre del que en parlarem. Mirarem de publicar la poesia. *Francesc Giménez.* No ens acaba d'agradar. Vagi fent proves. *Esteve Busquets (Ripoll).* Mercès de la propaganda. *R. J. de C. (Ripoll).* Rebuda la seva atenta lletra i les belles poesies. *D. Soldevila (Terrassa).* Acceptada. *Enric Roldán.* No li manca inspiració. Mirarem de publicar-les. *Gregori G. Faire (Terrassa).* Mirarem de complaure'l aviat. *J. Turón Zamora.* Són bastant fluïxes. No poden anar. *Joan Persiva.* Mirarem de complaure'l.

Acusem rebut de les següents subscripcions:

Emili Nolla, Antoni Casajust, Dolors Manent, Joan Trullàs, Josep Torres, Magdalena Torres, Joan Bta. Casajoana, J. Solé, Josep M.ª Anguera, Carles Reyna, Antònia Pascual, Antònia Durall, Josepa Olivella, M.ª Teresa Vernet, Lluís Pericot, Emília Font, Marcel Codina, Josep Vergés, Joan Leonart, Artur Vives, Joan Moret, Josep M.ª Galceran, Joan Vives, Joan Masferrer, Teresa Pairó, Josep M.ª Monravà. Círcol Artístic de St. Lluç, Anna Miralles, Josep M.ª Llopart, Salvador Llenas, Antoni Puig, Josep M.ª Roca, Carles Zanni, Ramon Monferrer, Ernest Corral, Carles Ferré, tots de Barcelona.

Josep Sanllehi, de Sabadell; Bartomeu Canals, de Badalona; Joan Isern, de Calonge; Esteve Busquets, Narcís

Serra, Raimonda Jofré, Eudalda Colomer, Carme Vidal, Eudald Torallas, Margarida Roura, Josep Palmarola, i Alfons Serra, de Ripoll; Joan Roig, Lluís Trilles, Josep Marcó, Joan Bisbe, Josep Alsius, Josep Martí i Martí Janà, de Palafrugell; Gregori G. Faire i Pere Orrit, de Terrassa; Joaquim Callol i Joaquim Molins, de Sant Feliu de Llobregat; Agustí Vives i Emili Pruna, de Sant Just Desvern; Joan Farnell, de Mataró; Fermí Calsina, d'Albons; Joan Viñas, de Figueres; M.ª Mercè Camprubi, de Sant Joan Despí; Ramona Planas, d'Arenys de Munt; Jaume Prats, de Rubí, Teresa Canut, d'Erdo (Lleida), Teresa Massagué, de Capellades; Núria Sarrat, de Ribes de Fresser; Maria Mercadé, de La Riera; Josep Camprubi, Josep Pelfort, Joan Deseures, Jaume Morral, Francesc Codina i Joan Soler, de Sallent; Maria Planas, de Sitges; Teresa Loyola, d'Hospitalet de Llobregat, i Salvador Burset, de Lloret de Mar.

Moltes gràcies a tots.

El número de gener de "Art Novell"

Coralment agraïm la bona acollida que ha tingut, per part de la joventut de Catalunya, el número passat d'ART NOVELL, primer de 1925.

Mercès a tots per aquest bell èxit que ens heu proporcionat i al que ens serà grat correspondre gentilment. Certament que no és a cop de taulers i trompetes com es fan les coses, sinó amb sinceritat i continuïtat.

Advertiments als subscriptors

Fem avinent als subscriptors que no hagin rebut el número de gener, ens ho indiquin per fer les oportunes queixes i tamentre'ls-hi tot seguit.

Al mateix temps preguem als qui no estiguin encara al corrent de la subscripció, procurin fer-ho tot seguit.

—Una confusió de darrera hora feu que, al passat número, el format de la nostra revista resultés quelcom reduït i per tant el número estret de marges.

Ens plau manifestar que des d'aquest, sortirà ja amb el format normal.

CAMISERIA

RODRÍGUEZ i FERRER

36, Boqueria, 38 : Telèf. 5027-A

BARCELONA

**MITJES I MITJONS
IRROMPIBLES**

**FUSTERIA ARTÍSTICA
DE**

Joan Francolí

MOBLES — DECORACIÓ

Carrer Vallhonrat, 30 i Olivera, 48
BARCELONA - P. S.

MANUEL ESCORSA

TAPISSEUR

**Especialitat
en mobles confortables,
fundes i cortinatjes.**

Ripoll, 2. — **BARCELONA**

LLEGINT

“ART NOVELL”

(Revista Mensual)

**Contribuireu al millora-
ment del portantveu dels
novells artistes i escriptors
de Catalunya.**

Lubrificants “SILKOIL”

*especials per a automòbils
i maquinària en general*

DESPATX I MAGATZEM:

Tarragona, 107 Telèfon 958-H
BARCELONA

Queviures i Pesca Salada

DE

Victor Camprubí

Carrer de Prim, 32 i Frederic Soler, 1

===== **SARRIÀ** =====

Fàbrica de Productes Ceràmics

RAJOLES DE VALÈNCIA

I ARTICLES DE CONSTRUCCIÓ

CASIMIR VICENS

Despatx: Tallers, 72-Telèfon A. 5090

Fàbrica: Carrer Benavent

(prop de la Travessera de Sans)

BARCELONA